

**UCHWAŁA NR XXII/240/2012
RADY MIEJSKIEJ W KŁODZKU
Z DNIA 31 MAJA 2012r.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
dla Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2012 – 2014**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 176 i art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2012 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. , Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) Rada Miejska w Kłodzku ustala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2012-2014 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kłodzka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kłodzku**

Piotr Brzostowicz
Piotr Brzostowicz

Uzasadnienie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2012-2014 tworzony jest z mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2012 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., Nr 149, poz. 887 z późn. zm.), która w art. 176 nakłada na gminy obowiązek „*opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny*”.

Zawarte w niniejszym Programie działania pomocowe mają za zadanie wsparcie rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie gdy zaczynają się problemy oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

Głównym celem programu jest zapewnienie pomocy rodzinie przeżywającej problemy i trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz zapewnienie stosownych środków finansowych na realizację zadań ustawowych.

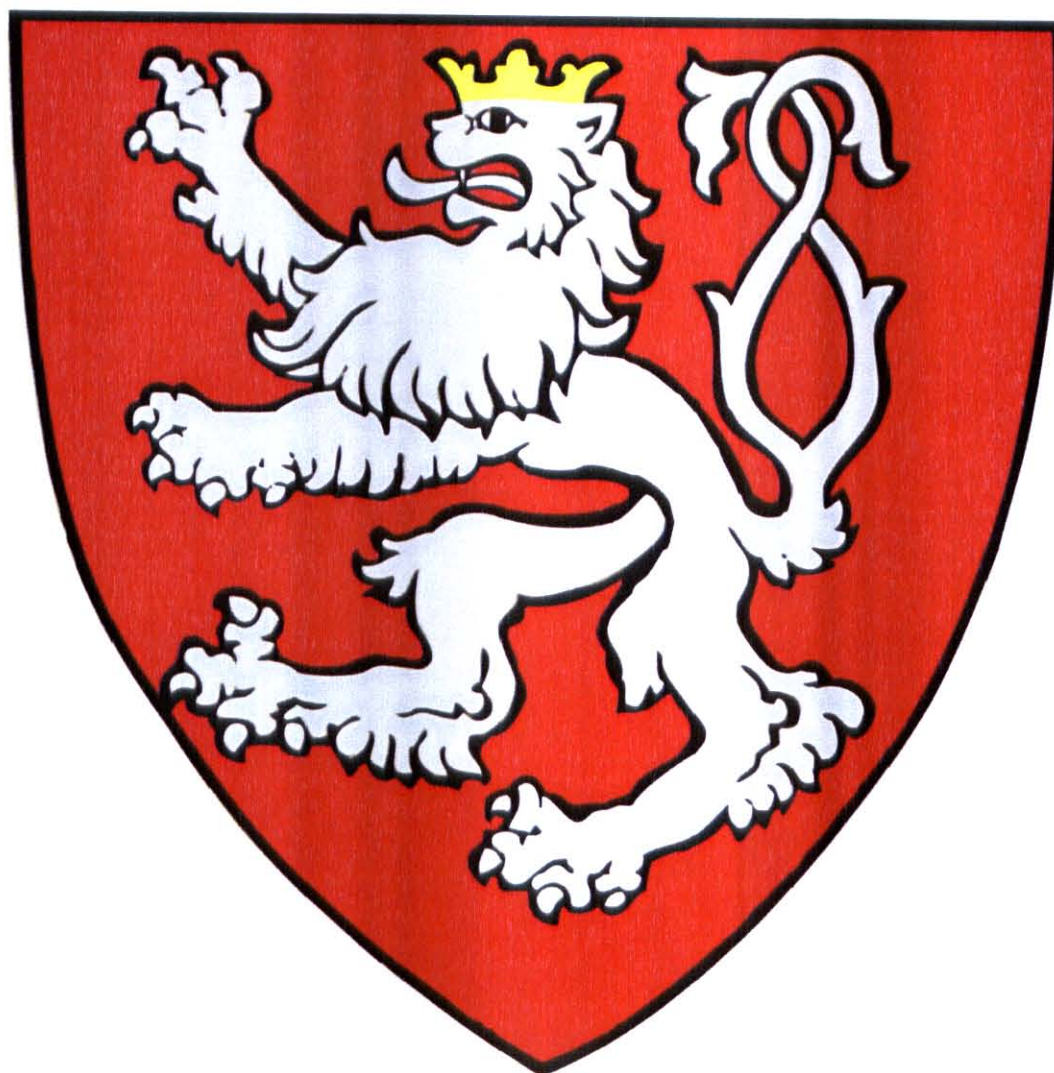
Działania zawarte w niniejszym Programie realizowane będą zgodnie z przyjętym budżetem.

Wobec powyższego uchwalenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kłodzko na lata 2012-2014 jest konieczne i uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kłodzku
Piotr Brzostowicz

Załącznik do Uchwały Nr XXII/240/2012
Rady Miejskiej w Kłodzku
z dnia 31 maja 2012r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ KŁODZKO NA LATA 2012-2014

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie.....	3
II. Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Miejskiej Kłodzko	6
1. Sytuacja demograficzna.....	6
2. Analiza sytuacji społecznej.....	8
III. Analiza SWOT dla Gminy Miejskiej Kłodzko.....	15
IV. Główny cel programu oraz cele szczegółowe	17
V. Założenia Programu i jego odbiorcy	21
VI. Źródła finansowania Programu	24
VII. Realizacja i Monitoring	24
VII. Zagrożenia dla realizacji zadań i działań zawartych w Programie	24

I. Wprowadzenie.

Z dniem 1 stycznia 2012r., weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2012 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. , Nr 149, poz. 887 z późn zm.), która wprowadziła istotne zmiany w dotychczasowym systemie wspierania rodziny oraz organizowania pieczy zastępczej.

Ustawa nałożyła nowe obowiązki na jednostki samorządu terytorialnego. Zadaniem obowiązkowym Gminy jest wspieranie rodziny oraz finansowanie pieczy zastępczej.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej Gmina zapewnia wsparcie polegające w szczególności na:

1. Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
2. Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
3. Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. Podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. Pomocy w integracji rodziny;
6. Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. Dążenie do reintegracji rodziny;

Wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:

1. Pracy z rodziną;
2. Pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka;

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą (za wyjątkiem postanowień sądowych) oraz aktywnym udziałem każdej rodziny z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Wszystkie działania Gminy oparte będą na poradnictwie specjalistycznym, zapewnienie usług asystenta rodziny, rozwoju systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, pomocy rodziny wspierającej oraz współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Gminy Miejskiej Kłodzko w pieczy zastępczej.

Obowiązek opracowania niniejszego dokumentu wynika z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,

dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,

w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich

może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

„Rodzina stanowi podstawowe środowisko człowieka, oddziałujące w istotny sposób na rozwój i wychowanie młodego pokolenia. Jest wspólnotą osób i jednocześnie instytucją ogólnoludzką, spotykaną we wszystkich epokach i kulturach. Stanowiąc podstawową formę współżycia ludzi i integralną część każdego społeczeństwa jest najmniejszą, a zarazem jej podstawową komórką. Rodzina to pomost pomiędzy jednostką, a społeczeństwem, a jej instytucjonalny charakter zawiera się w tym, że zbudowana jest na małżeństwie – jest jednostką prawną, gospodarczą i społeczną”.¹

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. W sposób świadomy lub nieświadomy wpływa na zachowanie dziecka oraz jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, aktywność i postępowanie w dalszym życiu. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Wobec tego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Szczególnym problemem rodzin we współczesnym świecie jest zarówno trudna sytuacja materialna wynikająca ze zjawiska bezrobocia, niskiego poziomu płac, a tym samym niskich dochodów, której skutkiem jest wzrost kosztów utrzymania i edukacji, jak również osłabienie więzi emocjonalnych, spory i konflikty, separacje i rozwody, uzależnienia oraz zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Skumulowanie wielu problemów w rodzinie może prowadzić do obniżenia jej sił, prowadząc do osłabienia lub znacznego upośledzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zahamowania harmonijnego rozwoju dzieci i ich przyszłej samodzielności życiowej.

Współczesna rodzina potrzebuje więc kompleksowego wsparcia jakie niosą sprawnie działające instytucje, organizacje społeczne i podmioty prywatne, które mogą skutecznie ją wspomagać. Wspólne zintegrowane działania wielu specjalistów powinny w założeniu przywrócić zdolności rodziny do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a odebranie dziecka i umieszczenie go w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością w sytuacji wykorzystania przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Zawarte w niniejszym Programie działania pomocowe mają za zadanie wsparcie rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie gdy zaczynają się problemy oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

---

¹ Dyczewski L., Rodzina – społeczeństwo - państwo, [w] Rodzina w okresie transformacji systemowej, red. A. Kuzynowski, Warszawa 1995 str. 23

Niniejszy dokument opracowany został przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku w oparciu o m.in. Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Kłodzka przyjętą na lata 2011-2016.

Głównym celem programu jest zapewnienie pomocy rodzinie przeżywającej problemy i trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz zapewnienie stosownych środków finansowych na realizację zadań ustawowych.

Różnorodność problemów występujących w rodzinach, powoduje konieczność wzięcia pod uwagę przy opracowywaniu oraz realizacji niniejszego dokumentu, aktów prawnych takich jak:

- **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.)**
- **Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami).**
- **Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 01 marca 2011r., Nr 43, poz.225).**
- **Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 04 sierpnia 2006r. Nr 139 poz. 992)**
- **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r., Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami)**
- **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 1591 z późniejszymi zmianami).**
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami).**
- **Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami).**
- **Ustawa z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 z późniejszymi zmianami).**
- **Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kłodzka na lata 2011-2016**

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) w zakresie wspierania rodziny powierzona została Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kłodzku w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Kłodzku Nr XX/219/2012 z dnia 29 marca 2012r.

II. Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Miejskiej Kłodzko.

1. Sytuacja demograficzna.

Kłodzko, centrum regionu o charakterze typowo turystycznym i wypoczynkowym, największe miasto Ziemi Kłodzkiej - jednego z najpiękniejszych zakątków południowo - zachodniej Polski, będące stolicą historycznego hrabstwa kłodzkiego. Leży w północno-wschodniej części Kotliny Kłodzkiej, u południowo-zachodnich podnóży Gór Bardzkich na wysokości ok. 290-370 m.

Granice administracyjne miasta wyznaczają:

- na północy ujście Ścinawki do Nysy Kłodzkiej
- na wschodzie schodzą w dolinę Jodłownika na granicy Mariańskiej Doliny i Wojciechowic, a następnie przez grzbiet odchodzący od Kłodzkiej Góry w Górach Bardzkich, a ciągnący się po Oweczą Górę, schodzą przez kulminację do doliny Jaskówki, na granicy z Jaskową Dolną
- na południu biegną wzdłuż skraju wyraźnej terasy Doliny Nysy Kłodzkiej, aż do ujścia Białej Łądeckiej. Stąd na południowym zachodzie zboczem Czerwoniaka przechodzi w dolinę Bystrzycy Dusznickiej na granicy Starego Wielisławia i Książka. Potem w górę Bystrzycy Dusznickiej do Zagórza
- na zachodzie ciągną się przez rozległy płaskowyż obok Mikowic do Leszczyn

Stan ludności na koniec 2011 roku w Kłodzku wynosił **27 417** osób. Poniżej przedstawiamy dane dotyczące ludności miasta.

Dane statystyczne dot. ludności miasta Kłodzka w latach 2007-2011 r.

Rok	2007		2008		2009		2010		2011	
Ludność ogółem	28081		28034		27941		27709		Dane szacunkowe 27417	
Mężczyźni	13090		13059		13012		12899		12700	
Kobiety	14991		14975		14929		14810		14717	
Wiek przedprodukcyjny (0-17)	M	2462	M	2411	M	2424	M	2413	M	2400
	K	2331	K	2286	K	2327	K	2298	K	2280
Wiek produkcyjny	18056		17 994		17753		17452		17237	

M (18-64)	M	9085	M	9113	M	9062	M	8960	M	8900
K (18-59)	K	8971	K	8881	K	8691	K	8492	K	8337
Wiek poprodukcyjny		5233		5343		5437		5546		5500
	M	1543	M	1535	M	1526	M	1526	M	1500
	K	3689	K	3808	K	3911	K	4020	K	4000
Gęstość zaludnienia osób/km ²		1130		1121		1117		1115		1097
Przyrost naturalny		-118		-58		-4		-3,9		-3,7
Saldo migracji		-56		-53		-112		-101		

Źródło: Dane statystyczne dot. ludności miasta Kłodzka w latach 2007-2011 r. Raport o stanie miasta Kłodzka za 2011r.

Dane ostateczne za rok 2011 r. zostaną udostępnione przez GUS Wałbrzych w m-cu października 2012 r.

Stan ludności na dzień 31 grudzień 2011r., szacuje się na 27417 osób. Baza Ewidencji Ludności prowadzona jest w formie elektronicznej – Lokalna Baza Danych.

Zdarzenia i zgłoszenia przeprowadzone w latach 2008-2011.

Urodzenia	Małżeństwa	Zgony	Migracje	Emigracje	Pobyty czasowe	Przemeldowania	Rok
290	324	333	411	40	689	527	2011
288	300	422	373	51	652	501	2010
351	377	362	380	53	541	530	2009
286	351	315	304	20	701	418	2008

Źródło: Dane. Sprawozdanie z działalności Wydziału Spraw Obywatelskich za 2011r.

2. Analiza sytuacji społecznej.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku poziomu wykształcenia i stażu pracy w Gminie Miejskiej Kłodzko – stan na 31 grudzień 2011r.

Wyszczególnienie		Ogółem	Kobiety
Czas pozostawania bez pracy w m-cach	Do 1	139	60
	1—3	424	219
	3—6	367	192
	6—12	398	197
	12—24	371	189
	Pow. 24	374	190
	Wiek	18—24	295
	25—34	546	318
	35—44	447	249
	45—54	449	224
	55—59	243	108
	60—64	63	
Wykształcenie	Wyższe	187	118
	Policealne i Średnie Zawodowe.	468	270
	Średnie Ogólnokształcące	294	177
	Zasadnicze zawodowe	513	221
	Gimnazjalne i poniżej	611	261

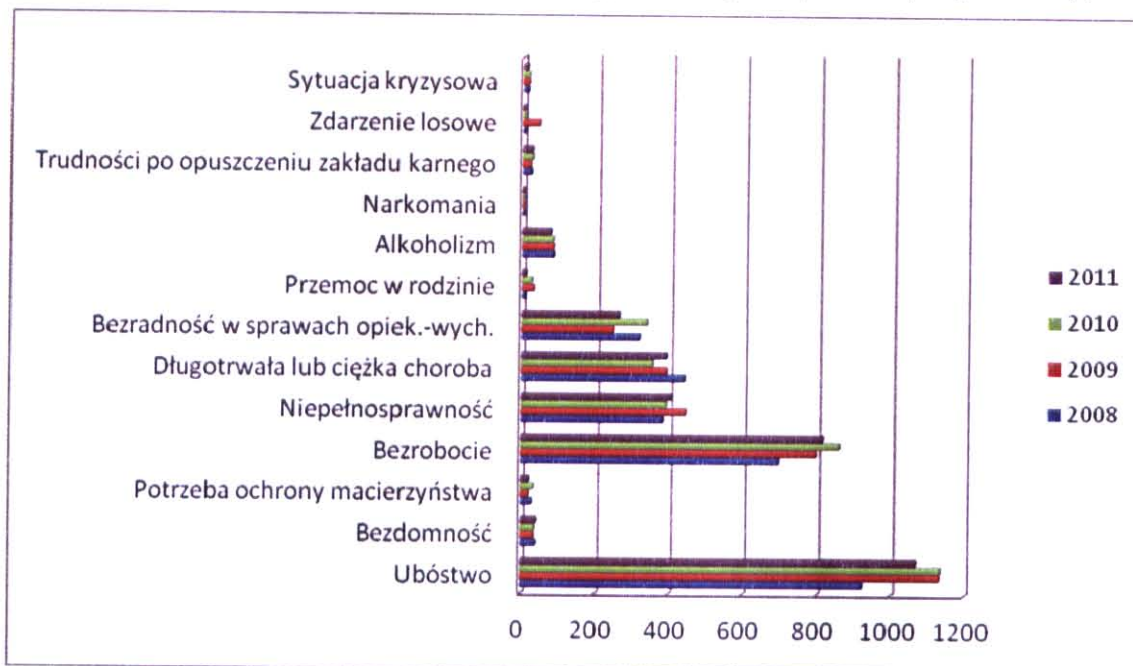
Staż pracy ogółem	Do 1 roku	281	141
	1—5	448	221
	5—10	329	163
	10—20	384	195
	20—30	296	161
	30 lat i więcej	72	26
	Bez stażu	263	140
	Ogółem	2073	1047
	Z ogółem z prawem do zasiłku:	448	270

Źródło: Dane statystyczne - Raport o stanie miasta Kłodzka za 2011r.

Powyższa tabela przedstawia m.in. bezrobotnych w przedziale wiekowym. Jak wynika z powyższej tabeli najwięcej osób bezrobotnych jest w przedziale wiekowym 25-34 lata. Znaczną grupę osób bezrobotnych tworzą również osoby w przedziale wiekowym 35-44 oraz 44- 54 lata. Są to najczęściej osoby, które zakładają bądź już mają rodziny. Z problemem bezrobocia borykają się zarówno nowo zakładane rodziny jak i rodziny z długoletnim stażem.

W celu zwiększenia aktywizacji społecznej i zawodowej prowadzone są różnorodne działania. Popularne stały się prace społecznie użyteczne, w ramach których beneficjenci Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku pracują 10 godzin tygodniowo, a 40 godzin miesięcznie. W ramach tych prac wykonywane są najczęściej prace porządkowe na rzecz Gminy Miejskiej Kłodzko oraz społeczności lokalnej. Ważną rolę w zwalczaniu zjawiska bezrobocia są środki finansowe pozyskiwane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w celu aktywizowania osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez umożliwienie podwyższenia lub nabycia nowych kompetencji życiowych i społecznych, dzięki którym łatwiej jest osobom bezrobotnym zaistnieć na rynku pracy.

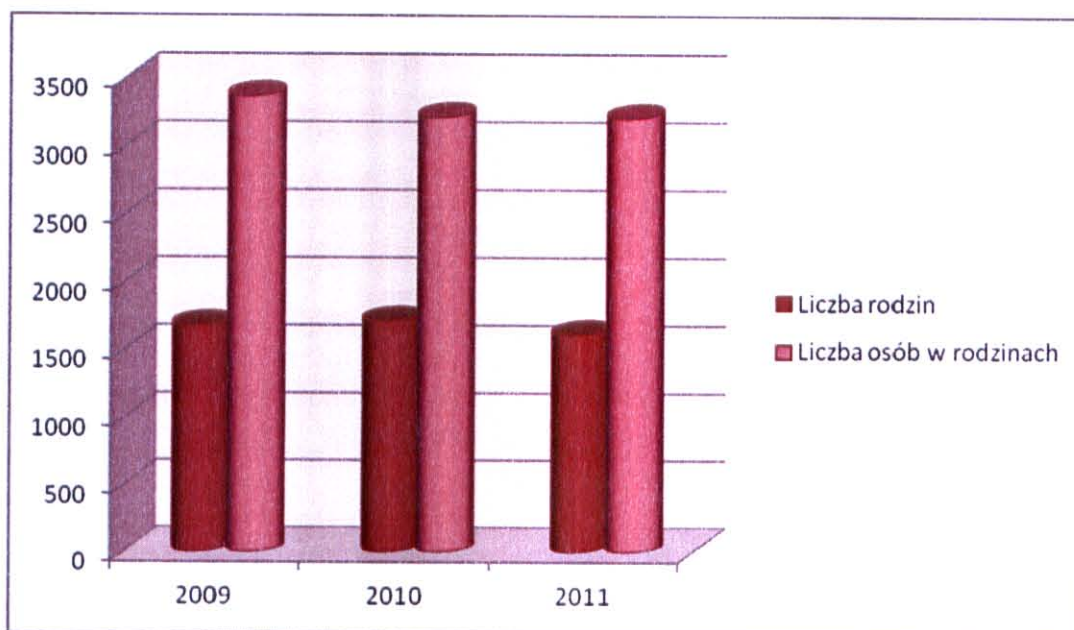
Powody korzystania z pomocy społecznej w mieście Kłodzku w latach 2008-2011
(kilka powodów może występować u jednej rodziny bądź osoby)

Źródło: Dane OPS w Kłodzku na podstawie sprawozdania rocznego MPiPS

Powyższy wykres obrazuje powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodzku na przestrzeni lat 2008-2011. Najważniejszymi i Najtrudniejszymi problemami lokalnymi jest ubóstwo i bezrobocie. Porównując rok 2010 do roku 2011 odnotować można spadek tych dwóch niekorzystnych zjawisk, jednakże te problemy nadal stanowią wysoki wskaźnik.

Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z wyłączeniem pracy socjalnej w latach 2009-2011

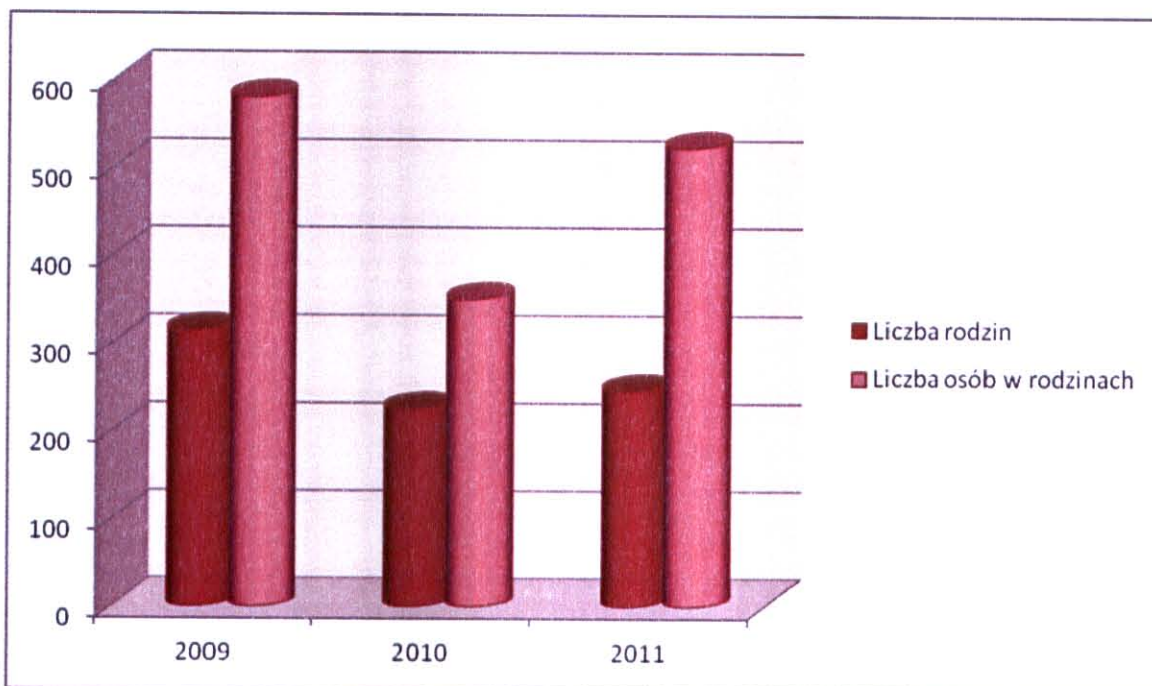

Źródło: Dane OPS w Kłodzku na podstawie sprawozdania rocznego MPiPS

W roku 2009 z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z wyłączeniem pracy socjalnej skorzystało 1680 rodzin, 3371 osób w rodzinach. W roku 2010 1713 rodzin, 3217 osób w rodzinach, natomiast w roku 2011, 1616 rodzin 3211 osób w rodzinach.

Z powyższych danych wynika, iż ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2011 zmalała względem lat 2009 i 2010. Wpływ na powyższe ma szeroko podejmowana aktywizacja zawodowa w ramach pozyskiwania środków zewnętrznych na aktywizację zawodową i społeczną, współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Kłodzku (prace interwencyjne, roboty publiczne, staże). Jednakże głównym czynnikiem zmniejszenia ilości rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zmniejszenie stanu ludności (wyjazdy za granicę, wyjazdy do większych miast, zgony), a także niezmiennie się od wielu lat kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy społecznej wyłącznie w formie pracy socjalnej w latach 2009-2011

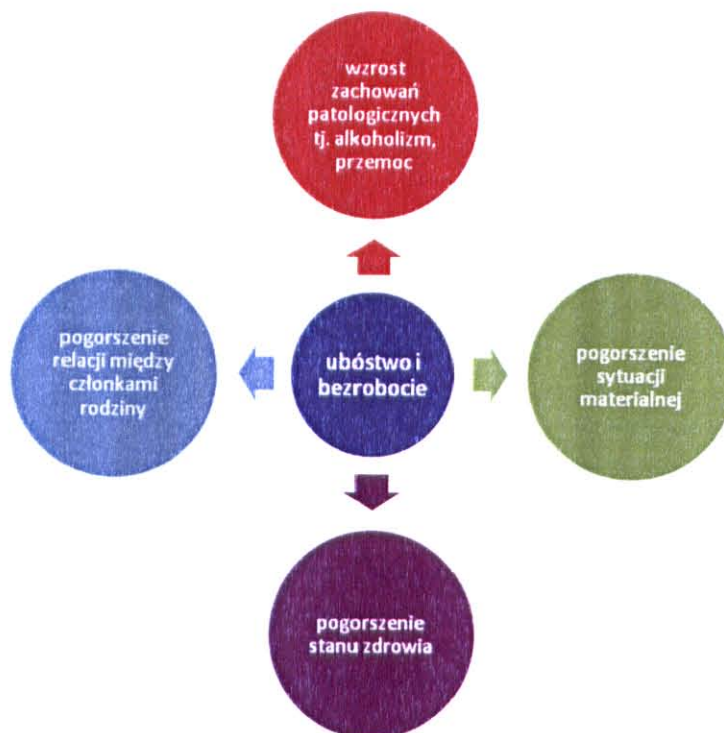
Źródło: Dane OPS w Kłodzku na podstawie sprawozdania rocznego MPiPS

W roku 2009 z pomocy społecznej wyłącznie w formie pracy socjalnej skorzystało 315 rodzin, 581 osób w rodzinach. W roku 2010 - 226 rodzin, 351 osób w rodzinach, natomiast w roku 2011 - 247 rodzin 524 osób w rodzinach.

Każda rodzina korzystająca z pomocy społecznej objęta jest dodatkowo pomocą w formie pracy socjalnej. Powyższe dane określają ilość rodzin, które potrzebują pomocy wyłącznie w formie pracy socjalnej, która jest działalnością prospołeczną, charakteryzującą się dużą

wiedzą specjalistyczną. Dzięki rozwijaniu pracy socjalnej podejmowane zostają nowe wyzwania socjalne doskonalące metody interwencji i organizacji.

Negatywne skutki zjawiska ubóstwa i bezrobocia

Problemem prowadzącym do obniżenia sił rodziny oraz do osłabienia lub znacznego upośledzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest problem alkoholowy. Zespół uzależnienia od alkoholu oraz picie szkodliwe ma negatywny wpływ nie tylko na samopoczucie fizyczne i psychiczne osób pijących, ale również ich rodzin. W roku 2011 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 49 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego zgłoszonych przez członków rodzin, pracowników socjalnych, Policję i inne osoby.

Procedura postępowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2008-2011.

GKRPA	2008	2009	2010	2011
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	39	37	43	49

Liczba osób skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych	24	37	23	27
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia od alkoholu	11	21	20	27

Źródło: Tabela 2 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania narkomanii na rok 2012.

Szczegółowe kierunki działania w zakresie profilaktyki, leczenia oraz pomocy osobom uzależnionym, a także członkom ich rodzin zawarte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanym corocznie przez Radę Miasta w Kłodzku zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z problemem alkoholowym ściśle wiąże się zjawisko przemocy domowej. Na terenie miasta Kłodzka z przemocą domową spotykają się m.in. pracownicy socjalni, funkcjonariusze KPP, lekarze, pedagodzy, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych. W związku z powyższym, że z przemocą domową spotykają się pracownicy różnych instytucji powołano na terenie miasta Kłodzka Zespół Interdyscyplinarny zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami).

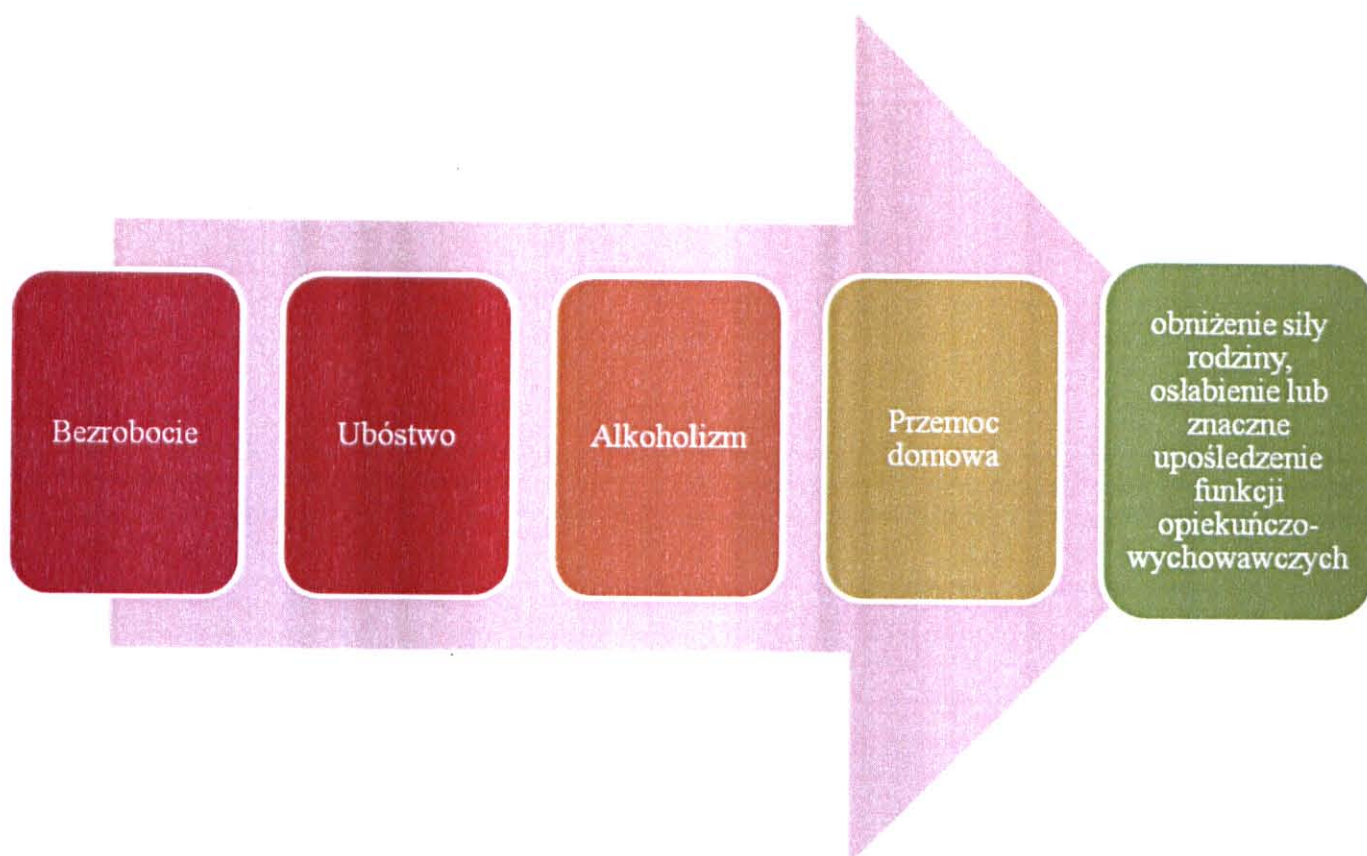
Problemy, jakie dotyczą współczesną rodzinę: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, przemoc domowa, trudności opiekuńczo-wychowawcze u wielu rodzin, świadczą o konieczności wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy się rozpoczynają. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi w rodzinie, który może skończyć się odebraniem dzieci rodzinie biologicznej.

Rodzina wyposażona jest w wewnętrzne mechanizmy ułatwiające zachowanie równowagi w sytuacjach trudnych, w okolicznościach gdy konfrontowana jest z wyzwaniami i trudnościami przekraczającymi jej umiejętności radzenia sobie, rodzina powinna mieć możliwość skorzystania z systemu wsparcia w miejscu swojego zamieszkania.

Prowadzenie przez Gminę rozwiązań o charakterze zintegrowanego systemu pomocy środowiskowej są istotą programu wspierania rodziny, szczególnie w odniesieniu do rodzin wieloprotblemowych.

Przykładem usług pomocowych dla rodziny przeżywającej problemy i trudności opiekuńczo-wychowawcze oprócz działań pracowników socjalnych, pedagogów może być instytucja „asystenta rodziny”- osoby przygotowanej merytorycznie i wyspecjalizowanej w pracy z rodziną. Celem pracy z rodziną ma być osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci.

Występujące problemy, które zostały poddane analizie są głównymi zjawiskami stanowią pewnego rodzaju proces w wielu przypadkach następujący kolejno po sobie, który prowadzi do obniżenia sił rodziny, osłabienia lub znacznego upośledzenia funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zahamowania harmonijnego rozwoju dzieci i ich przyszłej samodzielności życiowej, a w efekcie końcowym do konieczności odebrania dzieci rodzinie biologicznej.

III. Analiza SWOT dla Gminy Miejskiej Kłodzko określająca zasoby Gminy, które mogą zostać wykorzystane przy realizacji programu oraz zagrożenia jakie mogą mieć wpływ na realizację programu.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykształcona i kompetentna kadra działająca w obszarze pomocy społecznej, oświaty, poradnictwa specjalistycznego. 2. Duża ilość sieci placówek ochrony zdrowia. 3. Dobre wyposażenie szkół w materiały dydaktyczne, pomoce naukowe oraz sprzęt multimedialny. 4. Rozwój kultury, sportu i rekreacji. 5. Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna. 6. Realizacja programów unijnych. 7. Realizacja programów krajowych finansowanych z budżetu państwa. 8. Podejmowanie dodatkowych poza ustawowych działań na rzecz społeczności lokalnej. 9. Funkcjonowanie stołówek szkolnych, jadalni. 10. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych. 11. Świetlice socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. 12. Działalność i współpraca instytucji wspierających rodzinę. 13. Współpraca między instytucjami. 14. Doświadczenie w pozyskiwaniu dodatkowych środków finansowych. 15. Aktywizacja zawodowa i społeczna beneficjentów Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku. 16. Praca z rodziną. 17. Realizacja programów profilaktycznych przez różne podmioty. 18. Zespół Interdyscyplinarny. 19. Otwartość samorządu lokalnego na dialog ze społeczeństwem. 20. Integrująca rola placówek oświatowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczające środki finansowe do zatrudnienia nowych pracowników, specjalistów. 2. Brak aktywności na rynku pracy wśród osób długotrwale bezrobotnych. 3. Długotrwały poziom bezrobocia. 4. Zbyt duża skala ubóstwa. 5. Brak aktywności w zakresie organizacji grup samopomocowych. 6. Nawarstwianie problemów społecznych na osiedlach. 7. Zbyt mała ilość propozycji spędzania wolnego czasu dla młodzieży starszej zagrożonej demoralizacją. 8. Niedostateczna umiejętność organizacji w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. 9. Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, poza budżetem gminy na realizację zadań. 2. Szeroki dostęp do szkół. 3. Realizacja programów pomocowych. 4. Aktywizacja. 5. Szeroki wachlarz pomocy społecznej. 6. Powołanie asystenta rodziny. 7. Możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników służb społecznych. 8. Realizacja programów profilaktycznych wspierających zdrowy styl życia. 9. Instytucja „rodziny wspierającej”. 10. Systematyczne szkolenia kadry specjalistycznej. 11. Systematyczne szkolenia dla rodzin wspierających. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nadal wysoki wskaźnik bezrobocia. 2. Zanik więzi tradycji rodziny. 3. Wysokie koszty utrzymania rodziny. 4. Zjawiska patologiczne (alkoholizm, przemoc). 5. Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”. 6. Zaniechywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców. 7. Rosnące potrzeby finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. 8. Eurosieroctwo. 9. Niewystarczające środki finansowe na zatrudnienie specjalistów oraz rodzin wspierających.

Przedstawiona diagnoza sytuacji społecznej w mieście Kłodzku oraz analiza SWOT pokazują z jednej strony potencjał ludzki i instytucjonalny miasta, a z drugiej uwidaczniają problemy rodzin i jednostek. Podejmowanie działań interwencyjnych i systemowe wsparcie na wielu płaszczyznach wydają się być niezbędne. Pomimo zauważalnych braków i deficytów, należy zwrócić uwagę, że lista mocnych stron jest dłuższa, co daje szansę na efektywniejszą i usystematyzowaną pomoc rodzinom przeżywającym trudności w funkcjonowaniu.

IV. Główny cel programu oraz cele szczegółowe.

1. Zwiększenie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziny.

DZIAŁANIA:

KONSULTACJE WYCHOWAWCZE DLA RODZICÓW	
WSPARCIE PEDAGOGICZNE DLA RODZICÓW I DZIECI	
KONSULTACJE I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	
TERAPIA I MEDIACJA RODZINNA	
WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY	

2. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych.

DZIAŁANIA:

ROZPOZNANIE PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W RODZINACH	
REGULARNE KONTAKTY PRACOWNIKA SOCJALNEGO ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM RODZINY	
ORGANIZOWANIE GRUP WSPARCIA	
MOTYWOWANIE RODZINY DO AKTYWNEGO DZIAŁANIA I PEŁNIENIA RÓL SPOŁECZNYCH	
PROWADZENIE MONITORINGU SYTUACJI DZIECKA W RODZINIE ZAGROŻONEJ KRYZYSEM	

3. Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

DZIAŁANIA:

PROWADZENIE AKCJI SPOŁECZNYCH

ZAPEWNIENIE RODZINĄ POMOCY FINANSOWEJ I RZECZOWEJ

MONITOROWANIE SYTUACJI ZDROWOTNEJ DZIECI

ORGANIZACJA WYPOCZYNKU DLA DZIECI Z RODZIN DYSFUNKCYJNYCH

PROWADZENIE PRACY SOCJALNEJ

WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA

PROWADZENIE ŚWIETLIC SOCJOTERAPEUTYCZNYCH

TERAPIA INDYWIDUALNA I RODZINNA

REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW NA RZECZ RODZINY

WSPÓŁFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

4. Powołanie i szkolenie "instytucji" oraz pracowników innych służb wspierających rodzinę.

ZATRUDNIENIE ASYSTENTA RODZINY

FINANSOWANIE KOSZTÓW SZKOLEŃ DLA RODZIN WSPIERAJĄCYCH

ZAPEWNIENIE MOŻLIWOŚCI PODNOSZENIA KWALIFIKACJI DLA ASYSTENTA RODZINY

TWORZENIE WARUNKÓW DO DZIAŁANIA DLA RODZIN WSPIERAJĄCYCH

ZAPEWNIENIE MOŻLIWOŚCI SZKOLENIA ORAZ PODNOSZENIA KWALIFIKACJI PRACOWNIKOM INNYCH SŁUŻB WSPIERAJĄCYCH RODZINĄ

5. Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny.

DZIAŁANIA:

UDZIAŁ W KAMPANIACH, KTÓRYCH CELEM JEST WZMOCNIENIE RODZINY JAKO PODSTAWOWEJ KOMÓRKI SPOŁECZNEJ

WSPIERANIE I PROPAGOWANIE IDEI AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

UDZIAŁ W PROGRAMACH PROFILAKTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH WYCHOWANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

UDZIAŁ W PROJEKTACH WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW POZABUDŻETOWYCH W TYM RZĄDOWYCH I UE

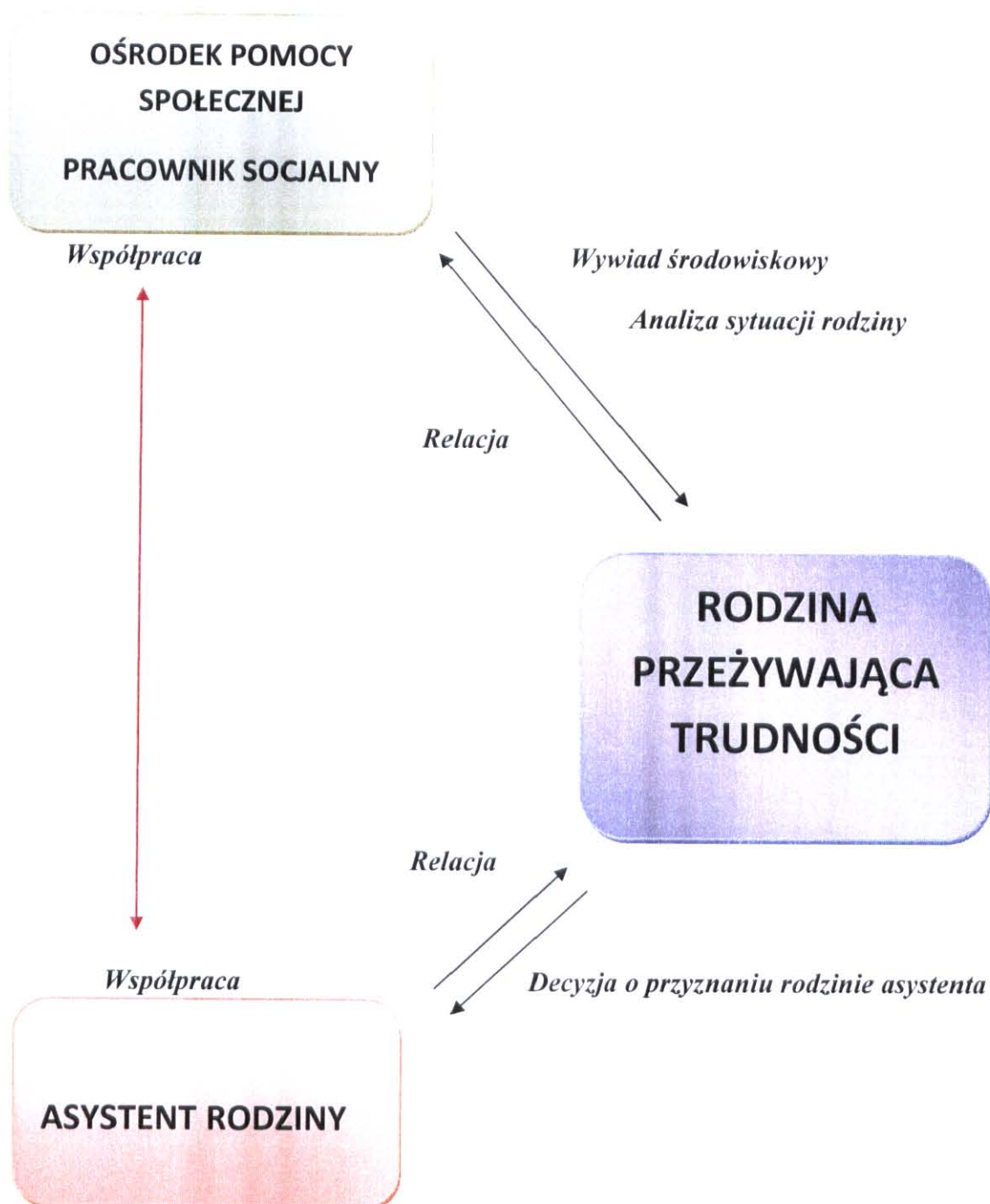
V. Założenia Programu i jego odbiorcy.

Gminny Program Wspierania Rodziny ukierunkowany jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji, gdy rodzina i dziecko pozbawione są możliwości rozwijania się oraz funkcjonowania w swoim naturalnym środowisku przy współpracy z pracownikiem socjalnym i asystentem rodziny, rodziną wspierającą. Głównym założeniem Programu jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa. Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów świadczących pomoc rodzinie m.in. pracownik socjalny i asystent rodziny.

Szerokie spektrum zadań stojących przed asystentem rodziny, począwszy od określenia planu pomocy, warunków współpracy, przez właściwe udzielanie rodzinie wsparcia w różnych sytuacjach życiowych, po monitorowanie sytuacji rodziny po zakończeniu etapu wsparcia – pomagania rodzinie w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych, podyktowane jest potrzebą wsparcia rodziny w postaci „czystej” pracy socjalnej. Zadaniem asystenta rodziny byłoby m.in. towarzyszenie rodzinie w organizacji i wypełnianiu obowiązków życia codziennego, a także uświadomienie oraz ukazanie ważnej roli jaką odgrywa w rodzinie funkcja opiekuńczo-wychowawcza.

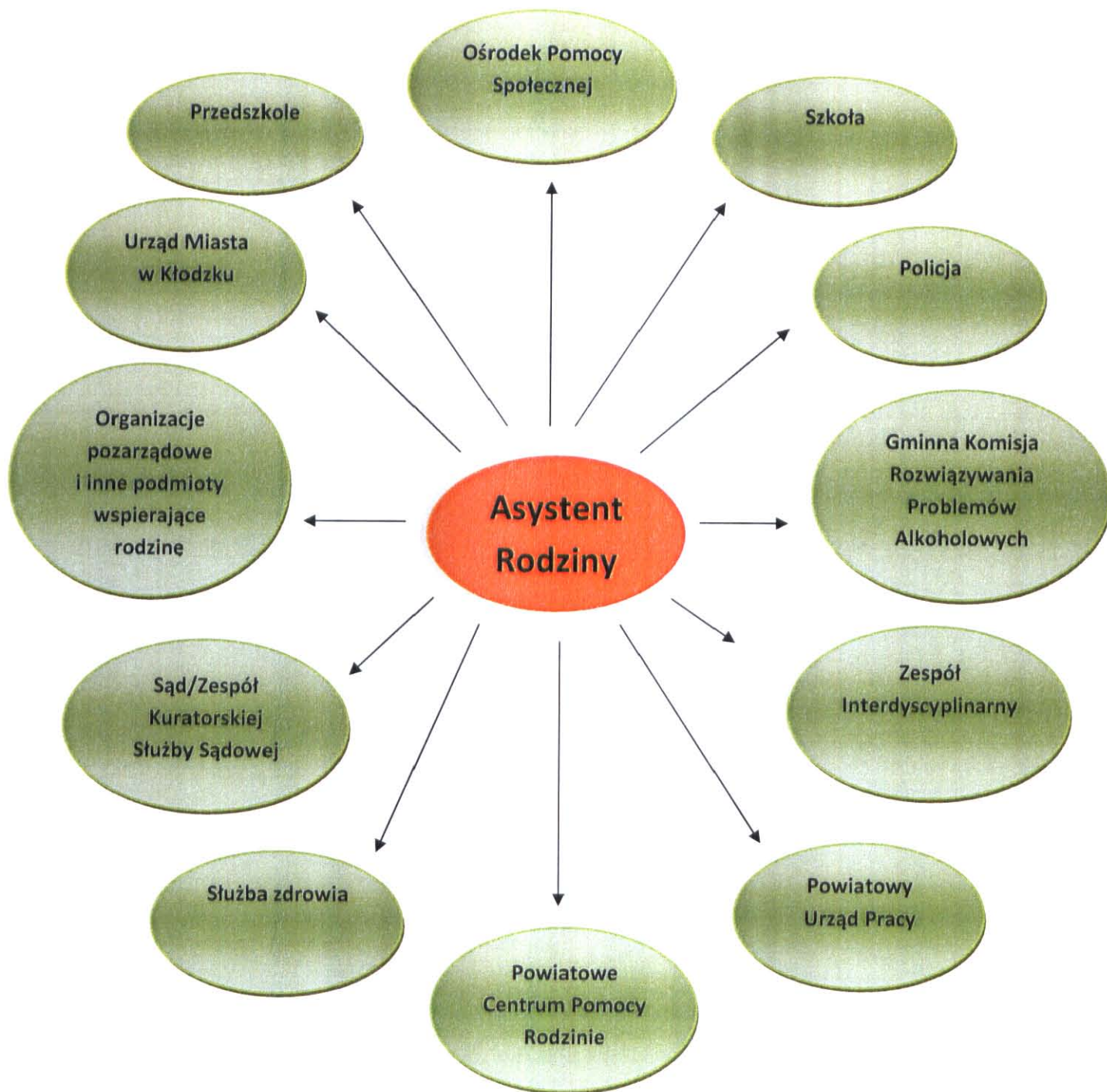
Asystent rodziny z uwagi na zróżnicowany charakter podejmowanych działań będzie musiał nie tylko dysponować umiejętnościami w pracy z systemem rodzinnym, ale także będzie musiał posiadać interdyscyplinarną wiedzę na temat zasobów środowiska lokalnego m.in. obowiązujących przepisów i podmiotów wspierających rodzinę na poziomie lokalnym.

Asystent rodziny w strukturze gminnego wsparcia rodziny.

Współpraca asystenta rodziny z innymi instytucjami wspierającymi rodzinę

Odbiorcami Programu są:

- Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.

VI. Źródła finansowania Programu.

1. Budżet Gminy Miejskiej Kłodzko;
2. Dotacje z budżetu państwa;
3. Środki pozabudżetowe w tym środki z Europejskiego Funduszu Społecznego;

VII. Realizacja i Monitoring.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przy współpracy z Gminą, instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, a także innymi podmiotami zajmującymi się wspieraniem rodziny.

Ważnym elementem gwarantującym właściwą realizację Programu będzie uzyskiwanie dodatkowych środków zewnętrznych na podejmowanie działań określonych w celach szczegółowych programu.

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących podjętych i zrealizowanych działań w ramach Programu począwszy od podmiotów zaangażowanych w jego realizację po koordynatora programu – Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodzku. Celem monitoringu będzie ocena osiągnięcia założonych celów.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodzku co roku będzie przedkładał Radzie Miejskiej w Kłodzku sprawozdanie z realizacji zadań wspierania rodziny oraz potrzeby w tym zakresie uwzględniające założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

VIII. Zagrożenia dla realizacji zadań i działań zawartych w Programie.

1. Niewystarczające środki na realizację zadań;
2. Aktualnie obowiązujące zapisy ustawy dotyczące pracy z rodziną wymagają zgody rodziny – wyjątkiem jest postanowienie sądu;
3. Trudny do oszacowania budżet na współfinansowanie pieczy zastępczej na poszczególne lata wstępne szacunki mogą być nie do końca wiarygodne;
4. Nieprecyzyjne zapisy ustawowe, ciągłe nowelizacje ustawy;